

Secțiunea: PATRIMONIUL DOCUMENTAR AL BIBLIOTECII ÎN ERA DIGITALĂ

*Section: THE DOCUMENTARY HERITAGE OF THE LIBRARY
IN THE DIGITAL ER*

CZU: 025.5

METODE INOVATIVE ÎN VALORIFICAREA COLECȚIILOR

INNOVATIVE METHODS IN VALUATION OF COLLECTIONS

Elena CRISTIAN¹, Svetlana CECAN²

Abstract: Studiul abordează aspecte și metode inovative utilizate în valorificarea colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB, orientate spre satisfacerea totală a necesităților informaționale ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori. Autorii evidențiază din cele mai eficiente metode inovative, care au fost promovate consecvent în valorificarea colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB. Sunt prezentate idei de evaluare a inovației, căutare de noi soluții inovative în valorificarea colecțiilor prin dezvoltare, organizare, acces, evaluare și vizibilitate.

Cuvinte cheie: metode inovative, valorificarea colecțiilor, vizibilitate, prezentare, promovare, dezvoltare, creativitate, activități culturale, expoziții.

Abstract: The study addresses innovative aspects and methods used in the valorization of the collections of the USARB Scientific Library, aimed at the total satisfaction of the informational needs of students, teachers, researchers and other categories of users. The authors highlight the most effective innovative methods, which have been consistently promoted in the valorization of the collections of the USARB Scientific Library. Ideas are presented for evaluating innovation, searching for new innovative solutions in the valorization of collections through development, organization, access, evaluation and visibility.

Keywords: innovative methods, valorization of collections, visibility, promotion, development, creativity, cultural activities, exhibitions

„Capacitatea de inovare ne hotărăște destinul”

Roman Herzog

În procesul de valorificare a colecțiilor, bibliotecarii utilizează un șir de metode inovative pentru a susține, sprijini și contribui la dezvoltarea învățământului universitar prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale utilizatorilor.

În biblioteconomie, activitatea inovațională presupune includerea în activitate a noi metode și forme privind atingerea obiectivelor care cuprind: creativitatea,

¹ Șefă secție, Biblioteca Științifică, USARB, elena.cristian12@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6365-7013>

² Bibliotecară, Biblioteca Științifică USARB, svetlana.cecan@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8690-8172>

modernizarea, schimbarea, depistarea, selectarea, utilizarea tehnologiilor moderne de informare și comunicare a resurselor informaționale, evaluarea inovațiilor și adaptarea acestora la condițiile de muncă din biblioteci.

Bibliotecarul modern trebuie să cunoască în profunzime specificul activității științifice în general și al cercetării biblioteconomice – în special. “Pe măsură ce sarcinile efectuate de un bibliotecar devin tot mai complexe, sunt implementate servicii și tehnologii inovatoare, în mod evident, se conturează o nouă funcție a specialistului în biblioteconomie și știința informării – cercetarea diverselor aspecte ale activității instituției infodocumentare” evidențiază, Nelly Țurcan, în lucrarea: *Explorarea metodelor de cercetare în Biblioteconomie și Știința Informării* (2021).

Ca parteneri în educație și cercetare, în procesul de valorificare a colecțiilor, resurselor informaționale, bibliotecarii Bibliotecii Științifice USARB aplică tehnologii și servicii inovative în asigurarea condițiilor necesare pentru generarea cunoștințelor și ideilor noi.

Metodele inovative de valorificare a colecțiilor sunt definite ca acțiuni, modalități care permit satisfacerea necesităților de studii, de cercetare ale utilizatorilor. Metodele inovative în valorificarea colecțiilor presupun: planificare, creativitate, comunicare, calitate și relevanță, parteneriate, colaborare, politici, noi idei, opinii, argumente, implicarea directă și activă a utilizatorilor. Bibliotecarul asigură furnizarea de resurse, servicii, elaborează direcții de activitate relevante pentru dezvoltarea bibliotecii, promovează diversitatea și valoarea.

Metodele inovative, care au fost promovate consecvent în valorificarea colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB

Dezvoltarea colecțiilor – analiza anuală a ofertei de carte de la cele mai mari edituri din țară, România, *edituri* cu prestigiu internațional din *străinătate* (Știința, Epigraf, Polirom, Cartier, ARC, Cartier istoric, Carddidact, Litera, Niclescu, Universul Juridic, Univers Educațional, Univers Enciclopedic, Pro Universitaria, Humanitas, Oxford University Press, Oxford University, University of Ottawa Press, Dorling Kindersley Ltd) se efectuează în conformitate cu programul de studii și cercetare, pentru susținerea procesului de învățământ și asigurarea condițiilor de informare, documentare ale utilizatorilor. Nu mai puțin importantă în dezvoltarea colecțiilor este consultarea și sintetizarea informațiilor din Formularul on-line *Propuneri pentru achiziții* http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_rsform&view=rsform&formId=6&Itemid=192&lang=ro fișierul *Cerințe Neonorate*, planurile de studii <https://usarb.md/studii/>.

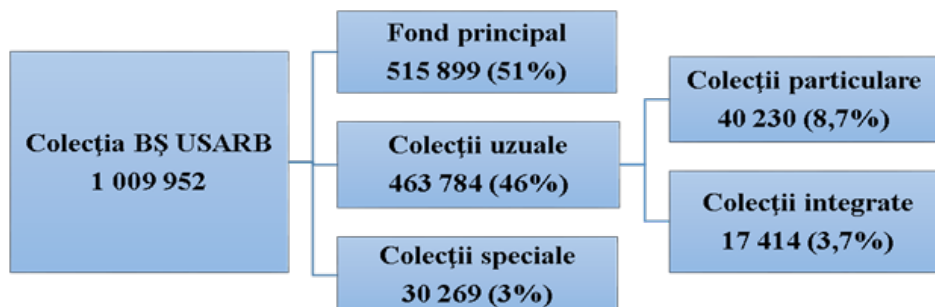
- **Identitatea ((Imaginea)** – dezvoltarea și utilizarea unor semne, simboluri, caracteristici distinctive care reprezintă biblioteca se axează pe stilul individual (de firmă) al bibliotecii, și contribuie la consolidarea poziției favorabile a bibliotecii, (logo, logotip, e-mail, pagina WEB a

bibliotecii, anunțuri, materiale promoționale, Repozitoriu instituțional, rețele sociale, Biblioteca Digitală, serviciile și produsele oferite etc.). Caracteristicile distinctive ale bibliotecii influențează recunoașterea rapidă a documentelor din colecțiile bibliotecii.

- **Informarea** – formă de prezentare a resurselor informaționale cu impact și acțiuni pe termen lung, privind accesarea resurselor informaționale expuse pe site-ul Bibliotecii:
 - Catalog electronic <http://primo.libuniv.md/>
 - ORA USARB <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>
 - Biblioteca Digitală <http://tinread.usarb.md:8888/jspui/>
 - Baze de date http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_
 - Reviste USARB http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_
 - e-Resurse http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_
 - Ghiduri/Tutoriale http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_
 - Colecții și Donatori http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_

- **Analiza structurii organizatorice a colecțiilor** – pune în valoare colecțiile bibliotecii, facilitând, implicit, aspecte legate de comunicarea eficientă a documentelor. În colecțiile uzuale sunt repartizate 72,1 % din totalul achizițiilor anuale (cumpărare sau donații), fiind un beneficiu pentru utilizatori, aceștia având acces la majoritatea achizițiilor intrate în bibliotecă.

- **Comunicarea documentelor** – asigurarea accesului liber la raft - 18,9%, acces indirect la raft – 81,1%, acces la distanță cu documente electronice, baze de date proprii și baze de date on-line (naționale/internaționale) la care biblioteca are acces gratuit sau abonament(104 baze de date cu acces la 183 548 e-reviste și 1 385 541 e-cărți.

- **Elaborarea lucrărilor bibliografice** – valorificarea resurselor informaționale prin [elaborarea unor lucrări speciale \(monografii, bibliografii, cataloage, dicționare\)](#). Pentru aceste lucrări au fost inițiate colecții unice: Bibliographia Universitas, Facultas Biography – USARB, Vestigia Semper Adora, Cultura informației, Doctor Honoris Causa, IN HONOREM, Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Scriitori universitari bălțeni, Promotori ai culturii, Profesionalizare, Biblioteca - 65, ABRM - 20 de ani, Resurse electronice. http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=78&Itemid=338&lang=ro
- **Prezentarea** – valorificarea colecției prin prezentări verbale la diverse activități cu scop educativ și culturali, plasarea pe blogul BȘ USARB „Biblioteca Științifică în dialog cu cititorii” <https://bs-usarb.blogspot.com/> a informațiilor despre resursele informaționale expuse la expozițiile online tematice și informative
- **Prezentări ale noilor achiziții în grup** - Este vorba de grupul „Promotorii resurselor info-documentare”, care prin tehnici și forme interpersonale prezintă noile achiziții (selectiv) în cadrul Zilelor de Informare: - pentru profesori și studenți; în cadrul Zilelor catedrelor (la solicitare) - pentru profesori, licențiați, masteranzi, participanți la cursurile de recalificare profesională; pentru bibliotecari – la ore speciale de informare.
- **Relații cu facultățile sunt efectuate de un grup special “Grupul Bibliotecarilor responsabili de relațiile cu Facultatea**, care realizează o activitate dublă: menținerea în permanență a legăturii cu utilizatorii de la o facultate sau alta, deci cu mediul universitar, efectuarea anuală a Programului *Noul Utilizator*, prin organizarea acțiunilor de integrare a studenților în comunitatea utilizatorilor și promovarea imaginii Bibliotecii prin serviciile și colecțiile oferite, elaborarea, editarea și distribuirea pentru utilizatori a materialelor promoționale: buclete, ghiduri, pliante), Foi de lucru / Ghidului Utilizatorului Bibliotecii / Ghidului punctelor de deservire.
- **Promovarea, valorificarea** colecțiilor prin comunicate de presă, interviuri la TV Ora Bălțiului, TVR Moldova, www.stiripozitive.eu, canalul YouTube, TV Nord, Actualități TV, Telecompania BTM, Bălți. Urmează mai jos o listă a cărților prezentate la emisiuni televizate:
 - **COLECȚIE DE CĂRȚI RELIGIOASE VECHI LA USARB** <https://www.youtube.com/watch?v=N-TvBE1uFnU>
 - **Istoria și viața orașului Bălți** https://a-tv.md/istoria-si-viata-orasului-balti/?fbclid=IwAR3_1PyWVD00m4gs9se-otGFzFSLiQPMB_XkVStnkQYQC0bmC6D14LUBxM4
 - **Împărăția cărților vechi de la Bălți** <http://m.tvrmoldova.md/cultura/imparatia-cartilor-vechi-de-la-balti/>
 - **Biblioteca Științifică USARB. O carte de vizită** <https://www.youtube.com/watch?v=5iHacn8xWbk>

- Vocea utilizatorului Bibliotecii universitare din Bălți <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/4451>
- În vizită la Biblioteca Științifică USARB <https://www.youtube.com/watch?v=yyr0axoaZOok>
- Patronul spiritual al universității omagiat la Bălți <https://www.facebook.com/btmoldova/videos/patronul-spiritual-al-universit%C4%83%C8%9Bii-omagiat-la-b%C4%83l%C8%9Bi/871885269810527/>
- Biblioteca virtuală i-a amploare la Bălți <https://hi-in.facebook.com/btmoldova/videos/biblioteca-virtual%C4%83-i-a-amploare-la-b%C4%83l%C8%9Bi/561547711026432/>
- MILIARDELE DE LA BĂLȚI – de cuvinte din Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” <https://www.youtube.com/watch?v=geLD4x-p-8Q>
- Сокровища Научной Библиотеки БГУ <https://ru-ru.facebook.com/tvnmoldova/videos/259122274795618/>
- Biblioteca Științifică a USABR <https://www.youtube.com/watch?v=GMfqqWQP-g0>
- Cunoaște Biblioteca Ta <https://www.youtube.com/watch?v=wTGpPRuO9gs>
- **Expoziții** - utilizarea unei game largi de tehnici promoționale de tip expozițional care au drept scop prezentarea unei game variate de resurse informaționale, familiarizând utilizatorii cu patrimoniul bibliotecii. Acestea sunt documente destinate procesului de instruire, cercetării științifice, dezvoltării generale a personalității. În fiecare an în Bibliotecă se organizează în jur de 450 expoziții tradiționale, 16 expoziții informative (Achiziții recente), 7 expoziții cu genericul *Invitații la lectură, peste 180 expoziții tematice online expuse* pe site-ul Bibliotecii http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=327&Itemid=231&lang=ro
- Se bucură de succes mini-expozițiile mobile pe anumite domenii, vernisate în sălile de lectură și sălile de împrumut: *Cărțile Săptămânii, Colecția Nobel, Surpriza Primăverii, Cărți de dragoste din toate timpurile, Invitații la lectură, Lecturăm împreună, Cărți ecranizate în filme și seriale celebre, Lectura de weekend, Lecturile vacanței.etc.*
- **Activități infoculturale** sporesc posibilitățile Bibliotecii în valorificarea colecțiilor, creșterii interesului pentru lectură a comunității, prin selectarea, prezentarea și comunicarea celor mai valoroase documente. Acestea sunt: diverse evenimente, campanii, programe infodocumentare, flashmob-uri: Zilele Informării, Zilele Catedrelor, Lunarul studenților la studiile de Licență/Master/Doctorat, Salonul editorial Universitaria - Contribuții științifico-didactice ale universitarilor bălțeni, Noul Utilizator, Săptămâna Open Access, Săptămâna Educației Deschise, Ziua Științei, Zilele Universității, Zilele Bibliotecii și Facultății, Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile, audiții muzicale, reviste bibliografice, lansări de carte, realizate în cadrul Clubului Cărții, Clubului ONU Nord, Salonului Muzical, Clubul BiblioSpiritus, Punctului de Informare

NATO, Centrului de Informare a Uniunii Europene, Centrului Educație Civică Europeană, Centrului de Informare a României. Toate acestea activități au sporit integrarea Bibliotecii în viața cultural-științifică a Universității, facultăților, la care au contribuit și mesajele cu caracter educațional, științific și cultural. http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=324&lang=ro; http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=20:carti&catid=23&Itemid=238&lang=ro

- **Marketingul inovațional** - permite bibliotecii să-și extindă domeniile de activitate, să crească și să dezvolte biblioteca, să pună în valoare colecțiile și oportunitățile bibliotecii, generând noi parteneriate cu instituții publice sau private. **Marketingul** este o tehnică de promovare prin care biblioteca se adresează unui număr mare de utilizatori în scopul de a-i determina să acceseze, să se informeze cu privire la activitățile bibliotecii, prin intermediul site-ului web, bloguri.
- **Biblioteca Științifică USARB** gestionează 3 bloguri:
 - *Biblioteca în dialog cu cititorii* <https://bs-usarb.blogspot.com/>
 - *Profesional* <https://bsusarbprofesional.blogspot.com/>
 - *Centrul de Informare al României* <https://www.facebook.com/BaltiCIR/>

Rețele sociale (Facebook, Flickr, Pinterest, Twitter, Instagram, LinkedIn, Ok, Google+). În cadrul studiului, au fost prezentate doar cele mai principale metode inovative care coexistă cu cele tradiționale în valorificarea colecțiilor cu scopul eficientizării procesului de studii și cercetare. Metodele inovative mai presupun și o colaborare cu cadrele didactice, unde se produce o confruntare de idei, opinii și argumente, se creează situații de cercetare și comunicare privind dezvoltarea, promovarea, valorificarea colecțiilor.

Inovațiile se realizează prin **Asistența metodologică**, coordonată de către managerii de bibliotecă, care asigură identificarea ideilor și metodelor inovative, prin studierea experiențelor și practicilor avansate, adaptarea metodelor existente și elaborarea noilor metodologii de implementare a ideilor inovative, coordonarea și gestionarea proceselor inovative.

Evaluarea inovației se face prin studiere și diseminare pentru a determina îndeplinirea obiectivelor, eficiența, eficacitatea, impactul și durabilitatea. În baza evaluării se decide oportunitatea implementării inovației în bibliotecă. Evaluarea și monitorizarea inovațiilor în BȘ USARB, se face în baza Raportului de activitate și a altor documente, analizei și sintetizării succeselor și bunelor practici ale bibliotecarilor în implementarea noilor tehnologii informaționale.

Metodele inovative vizează și creșterea **Vizibilității**, produsului științific al USARB care a fost indexat de bibliotecari în 7 baze de date internaționale, repozitoriul, biblioteci deschise, cataloage și platforme informaționale: Zenodo <https://zenodo.org/>, CEEOL, Web of Science, Scopus, Publish or Perish, IBN, eLibrary.ru., OpenLibrary <https://openlibrary.org/people/librunivusb>, Issuu, Calameo, Scribd, Slideshare. BASE, Repozitoriul ORA USARB. <http://libruniv.usarb.md/> Aceste

baze, de rând cu creșterea vizibilității lucrărilor profesorilor, sporeșc rating-ul Universității în clasamentul celor mai bune instituții de învățământ superior din lume.

Există și tendințe noi în valorificarea inovativă a colecțiilor de bibliotecă prin digitizarea documentelor: livrarea electronică de documente, mesaje, e-mail, SMS, Messenger, telefon, analiza dezvoltării bibliotecii inovatoare.

Succesul Bibliotecii se bazează pe trei factori: inovația, adaptarea și creativitatea.

Referințe bibliografice:

1. *Asigurarea metodologică a inovațiilor în biblioteca universitară* [online] [citată 20.03.2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/99770
2. BS USARB. *Strategia de dezvoltare 2017-2022* [online] [citată 20.02.2021]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/strategie_2017-2022.pdf
3. DMITRIC, Ecaterina. *Secția „Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării” și provocările globalizării și tehnologizării* [online] [citată 20.02.2021]. Disponibil: http://moldis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1120/Dmidtric_Sec%C8%9Bia_Dezvoltare.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. ȚURCAN, Nelly. *Explorarea metodelor de cercetare în biblioteconomie și știința informării* [online]. Ch.: Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, 2021. 586 p.: fig., tab. ISBN 978-9975-3505-4-9. [citată 20.02.2021]. Disponibil: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/333>